

Sag T-26/90

Società Finanziaria Siderurgica Finsider SpA mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Stål: kvoteoverskridelser — virkning af en annullationsdom — hensyntagen til tab lidt som følge af annullerede retsfor skrifter — afslag på forlods kvoteanvendelse — begrundelse — kvoteordningens ophør — berettiget forventning — administrativ procedure — fuld prøvelsesret«

Rettens dom (Første Afdeling) af 5. juni 1992 1793

Sammendrag af dom

- 1. Annullationssøgsmål — annullationsdom — virkning af annullationen — bestemmelse ved en begrundelse, som henviser til en tidligere dom — annullation af artikel 5 og 17 i beslutning nr. 194/88/EKSF
(EKSF-traktaten, art. 33; generel beslutning nr. 194/88, art. 5 og 17)*
- 2. Ulovlighedsindsigelse — retsakter, hvis ugyldighed kan påberåbes — individuelle beslutninger — ikke omfattet
(EKSF-traktaten, art. 36, stk. 3)*
- 3. EKSF — produktion — kvoteordning for produktion og levering af stål — kvoteoverskridelse — bøde — forpligtelse for Kommissionen til at udligne det tab, der er lidt som følge af annullerede retsstridige forskrifter — ingen
(EKSF-traktaten, art. 34 og 58)*

4. *Institutionernes retsakter — begrundelse — pligt — genstand — omfang — individuelle beslutninger*
5. *EKSF — produktion — kvoteordning for produktion og levering af stål — kvoteoverskridelse — forlods anvendelse af kvoter for efterfølgende kvartal — betingelser — udligning af overskridelsen ved ikke fuldt ud at udnytte kvoterne for det efterfølgende kvartal — princip om ligebehandling af producenter*
[EKSF-traktaten, art. 4, litra b), og art. 58; generel beslutning nr. 194/88, art. 11, stk. 3, litra e)]
6. *EKSF — produktion — kvoteordning for produktion og levering af stål — gradvis ophør af ordningen — afslag på forlods kvoteanvendelse — afslag i overensstemmelse med Kommissionens hidtidige politik — beskyttelse af den berettigede forventning — tilsidesættelse — ingen*
(Generel beslutning nr. 194/88)
7. *EKSF — beslutning om at pålægge bøde eller fastsætte tvangsbøde — administrativ procedure — Kommissionens forpligtelse til at give vedkommende lejlighed til at fremføre sine bemærkninger — omfang*
(EKSF-traktaten, art. 36, stk. 1)
8. *EKSF — produktion — kvoteordning for produktion og levering af stål — kvoteoverskridelse — bøde — stærkt nedsat bøde til en virksomhed, der i øvrigt har draget fordel af ulovlig beslutning — ligebehandling af producenter — yderligere nedsættelse — udelukket*
(EKSF-traktaten, art. 36, stk. 2; generel beslutning nr. 194/88)

1. For at bestemme virkningen af en dom, hvorved Domstolen har annulleret artikel 5 og 17 i beslutning nr. 194/88 om forlængelse af overvågningsordningen og systemet for produktionskvoter for visse produkter for virksomhederne i jern- og stålindustrien, er det nødvendigt at henholde sig til dommens begrundelse. Når denne alene indeholder en henvisning til en tidligere dom — hvorved bestemmelser med et tilsvarende indhold blev annulleret i det omfang, de heri fastlagte kriterier for fastsættelsen af kvoter ikke gav mulighed for fastsættelse af leveringskvoter på et efter Kommissionens opfattelse rimeligt grundlag for de

virksomheder, hvis forhold mellem produktions- og leveringskvoten lå væsentligt under fællesskabsgennemsnittet — må man henholde sig til denne dom, selv om den deri indeholdte domskonklusion kun er delvis gentaget i den senere dom. Når den senere dom ikke i forhold til den første dom indeholder nogen yderligere begrundelse, som kan støtte den antagelse, at annullationen af de omhandlede bestemmelser ved denne senere dom er mere vidtgående, må denne have samme omfang som den ved den første dom skete annullation af de tilsvarende bestemmelser.

Følgelig har Domstolen ikke annulleret artikel 5 i beslutning nr. 194/88 i det omfang, den udgør hjemmelen for Kommissionens beføjelse til at fastsætte kvoter for virksomhederne, men udelukkende i det omfang, hvori de heri indeholdte kriterier for beregningen af kvoterne ikke gav mulighed for at fastsætte leveringskvoterne på et efter Kommissionens opfattelse rimeligt grundlag for de virksomheder, hvis forhold mellem den del af produktionskvoten, som er bestemt til at skulle leveres på Fællesskabets marked, og produktionskvoterne, lå væsentligt under fællesskabsgennemsnittet.

2. En sagsøger kan ikke under et annullationsssøgsmål til prøvelse af en individuel beslutning ved hjælp af en ulovlighedsindsigelse gøre gældende, at andre individuelle beslutninger, som er rettet til sagsøgeren, og som er blevet endelige som følge af, at de ikke er blevet anfægtet inden fristen for indgivelse af annullationsssøgsmål, er ugyldige.
3. EKSF-traktaten foreskriver særskilte procedurer for, på den ene side, erstatningen af den direkte og særlige skade, som en virksomhed har lidt som følge af en beslutning, der af Domstolen er fundet behæftet med en mangel, som begrundet ansvar over for Fællesskabet, og, på den anden side, for fastsættelse af sanktioner ved virksomhedernes overtrædelse af beslutninger, der er truffet i medfør af kvoteordningen. Det fremgår af disse to procedurers særskilte karakter og den handlefrihed, som tilkommer Kommissionen med hensyn til, hvorledes den under

den første procedure vil træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af annullationsdomme, at Retten ikke under den anden procedure kan give Kommissionen pålæg om, hvilke foranstaltninger denne skal træffe til opfyldelse af en annullationsdom, og at Kommissionen ikke er forpligtet til at foretage en udlig-ning mellem det lidte tab og den konstaterede kvoteoverskridelse.

4. Formålet med forpligtelsen til at begrunde en individuel beslutning er at gøre det muligt for Fællesskabets retsinstanser at efterprøve beslutningens lovlighed og at give den pågældende tilstrækkelige oplysninger til at denne kan fastslå, om der er grundlag for beslutningen, eller om der muligvis foreligger en sådan fejl, at den kan anfægtes. Omfanget af begrundelsespligten afhænger af arten af den pågældende retsakt og den sammenhæng, hvori den er vedtaget.
5. Artikel 11, stk. 3, litra e), i beslutning nr. 194/88 skal fortolkes ud fra sin sammenhæng og navnlig formålet med den kvoteordning for produktion og levering af stål, som blev indført ved EKSF-traktatens artikel 58, og som er at sikre en rimelig fordeling mellem producenterne af de produktionsnedskæringer, som var nødvendige for at genoprette ligevægten mellem udbuddet og efterspørgslen på de omhandlede produkter. Artikel 11 har således til formål at tilvejebringe en vis smidighed i kvoteordningen ved at muliggøre nærmere angivne kvoteoverskridelser for bestemte produktgrupper eller bestemte perioder på den betingelse, at overskridelserne udlignes ved, at en kvote for en bestemt produktgruppe eller en bestemt periode ikke udnyttes fuldt ud.

Det er på denne baggrund, at artikel 11, stk. 3, litra e), hvorefter Kommissionen kan give tilladelse til forlods kvoteanvendelser, skal vurderes. Denne bestemmelse forudsætter, at kvoteoverskridelsen for det pågældende kvartal kan udlignes ved, at kvoten for det efterfølgende ikke udnyttes fuldt ud. Hvis der ikke foretages en sådan udligning, vil princippet om, at byrderne som følge af krisen skal fordeles ligeligt mellem producenterne, blive tilsidesat, hvilket princip fremgår af opbygningen af EKSF-traktatens artikel 58, navnlig af henvisningen i bestemmelsen til de principper, som er fastlagt i traktatens artikel 2, 3 og 4, og især traktatens artikel 4, litra b), der indeholder et forbud mod forholdsregler, som medfører en forskelsbehandling af producenter.

6. Under hensyn til, at Kommissionen i betragtningerne til beslutning nr. 194/88 angav, at den for visse produkters vedkommende ville opretholde kvoteordningen for produktion og levering af stål i yderligere to kvartaler, men samtidig ville foretage en lempelse af kvoterne i det andet kvartal for at forberede liberaliseringen af markedet, kan de pågældende erhvervsdrivende ikke med føje gøre gældende, at de blev overrasket over, at kvoteordningen blev bragt til ophør.

Hvad angår retsvirkningerne af kvoteordningens ophør udgjorde Kommissionens afslag på at give tilladelse til de forlods kvoteanvendelser, der var ansøgt om for det sidste kvartal, hvori kvoteordningen

var i kraft, ikke i forhold til de pågældende erhvervsdrivende noget brud med Kommissionens hidtidige politik.

7. EKSF-traktatens artikel 36, stk. 1, skal fortolkes således, at kontradiktionsprincippet må anses for overholdt under en administrativ procedure, som kan medføre påleggelse af en bøde, såfremt den pågældende har haft mulighed for under de formelle eller uformelle møder, der har været afholdt, at fremsætte sine bemærkninger vedrørende den påståede kvoteoverskridelse og beregningen heraf, uanset om det i det konkrete tilfælde havde været ønskværdigt, at den pågældende havde modtaget udtrykkelig underretning om alle de foretagne beregninger, da disse skulle lægges til grund ved bestemmelsen af de af Kommissionen fastslåede kvoteoverskridelser.
8. Såfremt en erhvervsdrivende allerede har draget fordel af, at en bestemmelse i en generel beslutning om kvoteordningen for produktion og levering af stål var ugyldig, og denne fordel overstiger det tab, den pågældende har lidt på grund af ulovligheden af en anden bestemmelse i samme beslutning, samt medfører en ulige fordeling mellem virksomhederne af de byrder, som krisen har medført, tilkommer det ikke Retten under udøvelsen af dens fulde prøvelsesret at nedsætte den bøde, som er pålagt for kvoteoverskridelsen, så meget mindre, når den pålagte bøde er væsentlig lavere end den bøde, der som hovedregel gælder ifølge beslutning nr. 194/88.